

C-544/23. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. augusztus 28.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Szlovákia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. augusztus 16.

Felperesek:

T. T.

BAJI Trans, s.r. o.

Alperes:

Národný inšpektorát práce

Az alapeljárás tárgya

A felülvizsgálati eljárásban hozott határozat jogszerűségének felülvizsgálatával kapcsolatos jogvita keretében benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem. A jelen kérelem előterjesztésének indoka, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei merültek fel azzal kapcsolatban, hogy az uniós jog alkalmazandó-e olyan helyzetben, amikor közigazgatási szankciót szabnak ki uniós jogból eredő kötelezettség megsértése miatt, és amikor a tagállamok kötelesek szankciót kiszabni e kötelezettségszegésért, mint a 3821/85 rendelet 19. cikkének (1) bekezdése és a 165/2014 rendelet 41. cikkének (1) bekezdése esetében.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének és 51. cikke (1) bekezdésének, valamint a 3821/85 rendelet 19. cikke (1) bekezdésének és a 165/2014 rendelet 41. cikke (1) bekezdésének értelmezése.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 51. cikkének (1) bekezdését, hogy a tagállam uniós jogot alkalmaz, ha a nemzeti jog alapján kötelezettségszegésért közigazgatási szankciót szab ki abban az esetben, ha e kötelezettség az uniós jogból ered, a tagállamok pedig kötelesek szankciót kiszabni e kötelezettség megsértése miatt, mint a 3821/85 rendelet 19. cikkének (1) bekezdése és a 165/2014 rendelet 41. cikkének (1) bekezdése esetében?
- 2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének (1) bekezdését és az abban foglalt *lex posterior mitius* elvét, hogy az a közigazgatási jogsértés miatt kiszabott szankciókra is alkalmazandó abban az esetben, ha a bűnösséget és a büntetést először nem bíróság, hanem közigazgatási hatóság bírálja el, ezt követően pedig e közigazgatási hatóság határozatának közigazgatási bíróság általi felülvizsgálatára is ezen elv alkalmazandó?
- 3) A második kérdésre adott igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének (1) bekezdését és az abban foglalt *lex posterior mitius* elvét, hogy az a nemzeti közigazgatási vagy bírósági eljárásokban – függetlenül azok szakaszától – alkalmazandó?
- 4) A harmadik kérdésre adott nemleges válasz esetében milyen szempontok alapján határozzák meg ezt a szakaszt? Konkrétan, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 49. cikkét és az abban foglalt *lex posterior mitius* elvét úgy kell-e értelmezni, hogy az alkalmazandó az olyan közigazgatási perben, amelynek tárgya felülvizsgálati kérelemhez hasonló jogorvoslat, és így a bíróságnak – az ezen felülvizsgálati kérelmet másod- és végső fokon elbíráló legfelsőbb közigazgatási bíróságnak – kell figyelembe vennie a közigazgatási hatóság és nem pedig a bíróság előtti eljárás tárgyát képező közigazgatási szabálysértés elkövetője javára bekövetkezett azon jogszabályváltozást, amelyre csak azt követően került sor, hogy alsóbb fokú közigazgatási bíróság felülvizsgálatnak alávetett határozata jogerőre emelkedett?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 41. cikk, és az 51. cikk (1) bekezdése.

A közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-i 3821/85/EGK tanácsi rendelet, a 3. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a 19. cikk (1) bekezdése.

A közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről, a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló 3821/85/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről és a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok

összehangolásáról szóló 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. február 4-i 165/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 3. cikk (1) és (2) bekezdése, 41. és 47. cikk

A közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, 3. cikk, a 13. cikk (1) bekezdése.

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. (a Szlovák Köztársaság 460/1992. sz., 1992. szeptember 1-jei alkotmánya):

50. cikk (6) bekezdése

„A cselekmény elkövetésekor hatályos törvény alapján kell a cselekmény büntetőségét értékelni, illetve az e cselekményért járó büntetésről határozni. Későbbi törvényt akkor kell alkalmazni, ha az kedvezőbb az elkövetőre nézve.”

Zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcií práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávanií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. (A fuvarozással kapcsolatos munkaidő-szervezésről, a munkaügyi ellenőrzésekről szóló 125/2006. sz. törvény módosításáról és kiegészítéséről, a be nem jelentett munkáról és az illegális foglalkoztatásról szóló 82/2005. sz. törvény módosításáról és kiegészítéséről, valamint egyes törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló 462/2007. sz. törvénynek a 309/2007. sz. törvénnyel módosított változata):

38. § (1) bekezdése a) pontjának a) alpontja

„Szabálysértést követ el az a járművezető, aki menetíró készülék nélküli vagy időszakos vizsgálatnak meg nem felelő menetíró készülékkel felszerelt járművet vezet, vagy aki a menetíró készülékkel visszaél.”

Zákon č. 461/2007 Z. z. o používaní záznamového zariadenia v cestnej doprave (a közúti közlekedésben használt menetíró készülékek használatáról szóló 461/2007. sz. törvény):

1. § a) pontja:

„Jelen törvény szabályozza azokat a külön jogszabályok által nem szabályozott jogviszonyokat, amelyek a következőkre vonatkoznak:

a) a menetíró készüléknek a gépjárműbe történő beépítésére és használatára vonatkozó kötelezettség hatálya.”

2. § (1) és (2) bekezdése

„(1) Az autóbuszos szállítást vagy közúti árufuvarozást végző szállítási vállalkozás gondoskodik arról, hogy menetíró készüléket építsenek be a személy- vagy áruszállításra használt valamennyi járműbe, és – eltérő rendelkezés hiányában – a szállítás során adatrögzítő lapokat és kártyákat használ.

(2) A szállítási vállalkozás (1) bekezdés szerinti kötelezettsége nem vonatkozik a külön jogszabályokban meghatározott szállításhoz használt járművekre.”

Zákon č. 162/2015 Správny súdny poriadok (a közigazgatási peres eljárásról szóló törvénykönyv szóló 162/2015. sz. törvény):

11. § h) pontja

„A Najvyšší správny súd (legfelsőbb közigazgatási bíróság) dönt a felülvizsgálati kérelmekről.”

135. § (1) bekezdése

„A közigazgatási bíróság az ügy elbírálásakor a közigazgatási hatósági határozat kihirdetésének vagy meghozatalának, illetve a közigazgatási hatóság által hozott intézkedés időpontjában fennálló tényállást veszi alapul.”

195. § d) pontja

„A közigazgatási szankciók kiszabásakor a közigazgatási bíróságot nem köti a kereset terjedelme és indoklása, ha a Trestný zákon (büntető törvénykönyv) szerinti bünteteskiszabási szabályok betartásáról van szó, amelyeket a szankcióknak a közigazgatási eljárás keretében történő kiszabására is alkalmazni kell.”

438. § (1) és (2) bekezdése

„(1) A közigazgatási bíróság jogerős határozata felülvizsgálati kérelem útján támadható meg [...].

(2) A felülvizsgálati kérelem tárgyában a legfelsőbb közigazgatási bíróság tanácsa, illetve a 22. § (1) bekezdésében említett esetekben a legfelsőbb közigazgatási bíróság nagytanácsa (a továbbiakban: felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróság) határoz.”

440. § (1) bekezdése

„A felülvizsgálati kérelem kizárólag arra alapítható, hogy a közigazgatási bíróság az eljárás vagy a határozathozatal során a következő módon sértett törvényt:

- a) a közigazgatási bíróság nem rendelkezett hatáskörrel az ügy elbírálására,
- b) az eljárásban félként részt vevő személynek nem volt keresetőségi joga,
- c) az eljárásban részt vevő fél nem rendelkezett a közigazgatási bíróság előtti perbeli cselekvőképességgel, és törvényes képviselő vagy ügygondnok sem járt el a nevében,
- d) ugyanabban az ügyben már jogerős határozatot hoztak, vagy ugyanabban az ügyben már eljárást indítottak,
- e) az ügyet kizárt bíró vagy nem megfelelő összetételű közigazgatási bíróság bírálta el,
- f) eljárási hibák olyan mértékben akadályozták az eljárásban részt vevő felet eljárási jogainak gyakorlásában, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog sérült,
- g) a határozathozatal a jogi helyzet téves értékelésén alapult,
- h) a felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróság kialakult ítélkezési gyakorlatától eltértek,
- i) nem vették figyelembe a felülvizsgálati kérelem tárgyában hozott hatályon kívül helyező határozatban kifejtett kötelező jogi álláspontot, vagy
- j) a keresetet jogszabálysértő módon utasították el.”

453. § (1) és (2) bekezdése

„(1) A felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróságot köti a felülvizsgálati kérelem terjedelme; ez nem vonatkozik arra az esetre, amikor a határozat rendelkező részének vitatott pontjára vonatkozó döntés a rendelkező rész olyan pontjától függ, amelyet a felülvizsgálati kérelemmel nem vitattak.

(2) A felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróságot kötik a felülvizsgálati kérelem jogalapjai; ez nem vonatkozik arra az esetre, ha a megtámadott határozatot olyan eljárásban hozták, amelyben a közigazgatási bíróságot nem kötötték a kereset jogalapjai. A felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróság elveti azokat a jogalapokat, amelyeket az eljárásban részt vevő fél csak a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére nyitva álló határidő lejártát követően terjesztett elő.”

454. §

„Az ügy elbírálása során a felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróság a megtámadott határozatnak a közigazgatási bíróság általi kihirdetésekor vagy meghozatalakor fennálló tényállást veszi alapul.”

A vonatkozó nemzeti ítélkezési gyakorlat, valamint a Bíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) ítélkezési gyakorlata

a)

A nemzeti ítélkezési gyakorlat szerint a *lex posterior mitius* elve a közigazgatási szankciók kiszabása tekintetében is alkalmazandó, ha az a közigazgatási szabálysértés elkövetőjére nézve kedvezőbb; továbbá akkor is, ha a jogszabályváltozásra már a szóban forgó közigazgatási határozatok jogerőre emelkedését követően került sor.

A Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb közigazgatási bírósága) 2018. február 21-i ítélete, ECLI:SK:NSSR:2018:8016200465.1, 79. pont

A Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb közigazgatási bírósága) 2010. november 25-i ítélete, ügyszám: 5SŽ/18/2010, 19. o., valamint 2021. május 4-i ítélete, ECLI:SK:NSSR:2021:1017200783.1, 85. és 88. pont

A Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb közigazgatási bírósága) 2019. november 5-i ítélete, ECLI:SK:NSSR:2019:1015201090.1, 72., 73., 76. és 78. pont

b)

A Najvyšší správny súd (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Szlovákia) szerint az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata nem ad kielégítő választ a *lex posterior mitius* elvének az eljárás különböző szakaszaiban való alkalmazására vonatkozó kötelezettség terjedelmének kérdésére. A bíróság megjegyzi, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint e kötelezettség az eljárásokban a végleges határozat meghozataláig alkalmazandó, azonban nincs iránymutatás arra vonatkozóan, hogy milyen jellegű nemzeti határozatok tekinthetők véglegesnek.

Ami az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikke (1) bekezdése nemzeti eljárások különböző szakaszaiban attól függő alkalmazásának kérdését illeti, hogy mikor változott a jogszabály a közigazgatási szabálysértés elkövetője javára, azt az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata még nem válaszolta meg.

A Bíróság 2015. október 6-i Delvigne ítélete, C-650/13, EU:C:2015:648, 56. pont; 2021. június 16-i Crédit agricole kontra Európai Központi Bank végzése, C-456/20 P–C-458/20 P, ECLI:EU:C:2021:502, 27. és 65. pont

EJEB, 2009. szeptember 17., Scoppola kontra Olaszország (CE:ECHR:2009:0917JUD00102490, 108. és 109. §)

EJEB, 2016. január 12., Gouarré Patte kontra Andorra (CE:ECHR:2016:0112JUD003342710, 28, 32–35. §)

EJEB, 2011. szeptember 27., A. Menarini Diagnostics s.r.l. kontra Olaszország (CE:ECHR:2011:0927JUD004350908, 64–66. §).

EJEB, 1984. február 21., Öztürk kontra Németország (CE:ECHR:1984:0221JUD000854479, 56. §)

EJEB, 1998. szeptember 2., Lauko kontra Szlovákia (CE:ECHR:1998:0902JUD002613895, 63. és 64. §)

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 Az elsőfokú közigazgatási hatóság 2016. december 8-i határozatával az elsőrendű felperest, T. T.-t bűnösnek találták a 462/2007. sz. törvény¹ 38. §-a (1) bekezdése a) pontjának 1. alpontja szerinti szabálysértés elkövetésében, amelyet állítólag azzal követett el, hogy 2015. november 4-én a másodrendű felperes, a BAJI Trans, s. r. o. tulajdonában lévő gépjárművet vezette, amellyel betont szállított, és amely olyan menetíró készülékkel volt felszerelve, amelyet 2015. június 25. óta nem vetettek alá időszakos vizsgálatnak, e szabálysértés elkövetése miatt pedig 200 euró bírságot szabtak ki rá.
- 2 A 2017. április 3-i határozatával az alperes, a Národný inšpektorát práce (nemzeti munkaügyi felügyelet, Szlovák Köztársaság) elutasította T. T. fellebbezését, és helybenhagyta az elsőfokú hatóság határozatát.
- 3 A felperesek e közigazgatási határozatok ellen keresetet indítottak a Krajský súd v Bratislave (pozsonyi regionális bíróság, Szlovák Köztársaság) előtt.
- 4 A közigazgatási bíróságként eljáró Krajský súd v Bratislave (pozsonyi regionális bíróság) 2019. március 27-i ítéletével elutasította T. T. keresetét, a BAJI Trans, s.r.o. keresetét pedig a keresetindítási jog hiánya miatt utasította el.
- 5 T. T. keresetének megalapozottságát illetően a Krajský súd v Bratislave (pozsonyi regionális bíróság) rámutatott, hogy a tachográfnak a közúti közlekedésben részt vevő valamennyi járműben történő használatára vonatkozó kötelezettséget a 3821/85 rendelet 3. cikke, majd ezt követően – az 561/2006 rendelet 3. cikkében felsorolt kivételekkel – a 461/2007. sz. törvény 2. §-ának (1) bekezdése vezette be. A betonszállításra használt jármű azonban nem szerepel e kivételek között. Az 561/2006 rendelet 13. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok bizonyos feltételek mellett az 5–9. cikkel kapcsolatban kivételeket engedélyezhetnek.² A Krajský súd v Bratislave (pozsonyi regionális bíróság) azonban megállapította, hogy e kivételek kizárólag azokra a szállításra használt járművekre vonatkozhatnak, amelyeket a 13. cikk (1) bekezdése kifejezetten említ. A 3821/85

¹ A 2016. december 8-tól hatályos változat.

² A hivatkozott cikkek a személyzetre, a vezetési időre, a szünetekre és a pihenőidőre vonatkoznak.

rendelet végrehajtása érdekében elfogadott 461/2007. sz. törvény nem írt elő semmilyen kivételt a tachográfok a betonszállításra használt járművekben történő beépítése és használata tekintetében, ezért az ilyen menetíró készülék használatára vonatkozó kötelezettség a betonszállításra használt járművekre is teljes mértékben vonatkozik.

- 6 A felperesek a szóban forgó ítéletet a Najvyšší správny súd (legfelsőbb közigazgatási bíróság) előtt a 2019. július 15-én benyújtott felülvizsgálati kérelemmel támadták meg. A felperesek a felülvizsgálati eljárás során 2020. augusztus 24-én beadványt terjesztettek elő, amelyben rámutattak a jogi helyzetnek a 2020/1054 rendelettel összefüggésben bekövetkező változására.³
- 7 2021. augusztus 1-jén a Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb közigazgatási bírósága, a továbbiakban: legfelsőbb közigazgatási bíróság) megkezdte tevékenységét, és 2021. július 31-ig megkezdte az eljárások lefolytatását minden olyan ügyben, amelyben az eljárást a Správne kolégium Najvyšší súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb bíróságának közigazgatási kollégiuma) folytatta le. Az ügyet ezt követően a legfelsőbb közigazgatási bíróság három bíróból álló ötödik tanácsa elé utalták, amely arra a következtetésre jutott, hogy az ügynek a legfelsőbb közigazgatási bíróság nagytanácsa elé utalásának feltételei fennállnak, mivel el kívánt térni a legfelsőbb közigazgatási bíróság három bíróból álló első tanácsának álláspontjától. Amennyiben a legfelsőbb közigazgatási bíróság három bíróból álló első tanácsa igenlő választ kíván adni arra a kérdésre, hogy a legfelsőbb közigazgatási bíróságnak is alkalmaznia kell-e a későbbi jogszabályokat, ha azok kedvezőbbek a közigazgatási szabálysértés elkövetőjére nézve, és pedig akkor is, ha e jogszabályok módosítására az alsóbb fokú közigazgatási bíróság határozatának kihirdetését vagy meghozatalát követően került sor, a legfelsőbb közigazgatási bíróság három bíróból álló ötödik tanácsa úgy véli, hogy tekintettel a felülvizsgálati kérelem jellegére és arra a szabályra, amely szerint az alsóbb fokú közigazgatási bíróság már jogerős határozatának felülvizsgálatára kerül sor, e kérdésre nemleges választ kell adni.
- 8 Az ügyet jelenleg a legfelsőbb közigazgatási bíróság nagytanácsa tárgyalja, amelynek feladata a vonatkozó jogszabályok (a *lex posterior mitius* elv hatályának) értelmezése, amely ezt követően a legfelsőbb közigazgatási bíróság valamennyi három bíróból álló tanácsát köti.

³ Az 561/2006/EK rendeletnek a maximális napi és heti vezetési időre, a minimum szünetekre, valamint a napi és heti pihenőidőre vonatkozó minimumkövetelmények tekintetében és a 165/2014/EU rendeletnek a menetíró készülékkel történő helymeghatározás tekintetében történő módosításáról szóló, 2020. július 15-i (EU) 2020/1054 európai parlamenti és tanácsi rendelet, amely a 13. cikk (1) bekezdésének szövegét többek között a q) és r) pontokkal egészítette ki.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 9 A jelen ügyben a felperesek a Krajský súd v Bratislave (pozsonyi regionális bíróság) előtt nem hivatkoztak azokra a tényekre, amelyek alapján T. T.-t bűnösnek találták szabálysértés elkövetésében, hanem a szabálysértés elkövetéséért való felelősség megállapítását és a büntetés kiszabását támadták meg azon az alapon, hogy állítólag nem követték el a szabálysértést, mivel a szóban forgó, betonszállítóra használt jármű nem szerepelt a menetíró készülék (tachográf) használatára kötelezett járművek jegyzékében.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokolásának összefoglalása

I.

- 10 A legfelsőbb közigazgatási bíróság a közigazgatási kereset és a későbbiekben előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján bírálja el az ügyet, aminek keretében felülvizsgálja az alperes határozatát, amely helybenhagyta azt a határozatot, amely a nemzeti jog szerint bűnösnek találta T. T.-t szabálysértés elkövetésében, és 200 euró összegű bírságot szabott ki rá. T. T. hangsúlyozta, hogy a felülvizsgálati kérelem elbírálása során jogszabálmódosításra került sor, amelynek következtében cselekménye megszűnt jogsértőnek lenni, és ezzel összefüggésben a nemzeti jognak az alkotmány 50. cikkének (6) bekezdéséből eredő elvét kell alkalmazni.
- 11 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés tekintetében a legfelsőbb közigazgatási bíróság megállapítja, hogy ugyanez az elv következik a Charta 49. cikkének (1) bekezdéséből. Jelen ügyben azonban ezen elv hatálya, azaz a nemzeti közigazgatási és bírósági eljárások különböző szakaszaiban való alkalmazhatósága vitatott.
- 12 Az EUMSZ 267. cikk első bekezdésének a) pontja értelmében a Bíróság hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a Szerződések értelmezésével kapcsolatos ügyekben. Mivel az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése szerint a Charta ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint a Szerződések, a Bíróság így magának a Chartának az értelmezésére is rendelkezik hatáskörrel. Ebből következik, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik a Charta 51. cikke (1) bekezdésének annak megítéléséhez szükséges értelmezésére, hogy a tagállamok mikor alkalmazzák az uniós jogot, és ezzel kapcsolatban mikor vonatkoznak rájuk a Charta rendelkezései. A hivatkozott rendelkezés értelmezése a jelen ügyben a Charta 49. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben döntő jelentőségű, mivel e rendelkezést a legfelsőbb közigazgatási bíróság kizárólag annak megállapításakor alkalmazhatja, hogy az előtte folyó eljárás olyan helyzetre vonatkozik, amelyben a tagállam uniós jogot alkalmaz.

13 A szóban forgó ügyben nemzeti törvényeket fogadtak el a vonatkozó rendeletek,⁴ és pedig maguknak a rendeletek által megállapított kötelezettségeknek és az azok megszegéséből eredő szankcióknak az átültetése érdekében. A legfelsőbb közigazgatási bíróság szerint az alperesként eljáró közigazgatási hatóság a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében uniós jogot alkalmazott, amikor a szabálysértésért való felelősségről és az azért járó büntetésről határozott. A legfelsőbb közigazgatási bíróság azonban úgy véli, hogy a Bíróságnak kifejezetten meg kell erősítenie, hogy az ügy az uniós jog hatálya alá tartozik, és a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében annak alkalmazásáról van szó. Amennyiben nem ez a helyzet áll fenn, a kérdést előterjesztő bíróság meg szeretné ismerni az eltérő értelmezés indokolását.

2.

14 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés tekintetében a legfelsőbb közigazgatási bíróság az EJEB ítélkezési gyakorlatára hivatkozik, amely szerint minden büntetőjogi felelősséggel kapcsolatos ügyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: egyezmény) 6. cikkének (1) bekezdésének megfelelően kell elbírálni. A kérdést előterjesztő bíróság azonban kiegészítőleg rámutat arra, hogy elfogadható az a megállapítás, hogy az ilyen felelősségre vonás tárgyában másik hatóság határoz, feltéve azonban, hogy e másik hatóság határozatát olyan bíróság vizsgálja felül, amely megfelel az egyezmény 6. cikkében foglalt követelményeknek, és teljes körűen ismeri az ügyet, beleértve a kiszabott büntetés arányosságának kérdését is.

15 A legfelsőbb közigazgatási bíróság abból indul ki, hogy az egyezmény 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek való megfelelés érdekében a közigazgatási szabálysértéssel kapcsolatos bűnösségről és büntetésről való, közigazgatási hatóságok általi határozathozatal keretében e hatóságok – mivel az e tárgyban való határozathozataluk kivételnek tekinthető – kötelesek a *lex posterior mitius* elvét alkalmazni.

16 A legfelsőbb közigazgatási bíróság ezért szükségesnek tartja, hogy a Bíróságtól kifejezett megerősítést kapjon arra vonatkozóan, hogy a Charta 49. cikkének (1) bekezdése szerint a *lex posterior mitius* elve a közigazgatási hatóságokra is alkalmazandó, következésképpen pedig a közigazgatási eljárások bírósági felülvizsgálata keretében is alkalmazni kell.

3.

17 A harmadik és negyedik kérdés keretében, amelyeket arra az esetre terjesztenek elő, ha az előző két kérdésre igenlő választ kell adni, a legfelsőbb közigazgatási bíróság a tekintetében kér a Bíróságtól iránymutatást, hogy e bíróságnak figyelembe kell-e vennie azt a *lex mitiust* (az elkövetőre nézve kedvezőbb

⁴ A 3821/85 rendelet és az azt követő 165/2014 rendelet.

törvényt), amelyet az alsóbb fokú közigazgatási bíróság határozatának kihirdetését és jogerőre emelkedését követően fogadtak el. A kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy e kérdésben az említett bíróság különböző tanácsai sem értenek egyet, aminek következtében az ügyet a legfelsőbb közigazgatási bíróság nagytanácsa elé utalták döntéshozatalra.

- 18 A kérdést előterjesztő bíróságnak tehát meg kell állapítania, hogy a *lex posterior mitius* elvét korlátozza-e az eljárás szakasza, vagy hogy az eljárás szakaszától függetlenül az ügyben eljáró bíróság köteles-e azt alkalmazni. A bíróság ugyanakkor felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy azon *lex mitius* (az elkövetőre nézve kedvezőbb törvény) esetében, amelyet csak az alsóbb fokú közigazgatási bíróság határozatának jogerőre emelkedését követően fogadtak el, a felperes a kérelmet tartalmazó beadványában (felülvizsgálati kérelem) ténybeli alapon nem hivatkozhatna a *lex posteriori mitiusra*, mivel előfordulhat, hogy a *lex mitius* (az elkövetőre nézve kedvezőbb törvényt) a felülvizsgálati kérelemre vonatkozó határidők lejártát követően fogadják el, és e határidők lejárta megakadályozza, hogy új jogalapokra lehessen hivatkozni a felülvizsgálati eljárásban. Hozzá kell tenni, hogy a felülvizsgálati kérelem rendkívüli jogorvoslat, mivel az alsóbb fokú közigazgatási bíróság jogerős határozata ellen irányul.
- 19 A legfelsőbb közigazgatási bíróság szerint a Charta 49. cikkének (1) bekezdése azonban a fent említett nemzeti eljárási szabályok alkalmazhatatlanságát eredményezheti, és ezért úgy határozott, hogy a szóban forgó kérdéseket előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjeszti. E bíróság megállapítja, hogy a Charta 49. cikkének (1) bekezdésének értelmezése nyitott, és hozzáteszi, hogy a kérdést a Bíróság még nem értelmezte.
- 20 A legfelsőbb közigazgatási bíróság tehát nem bizonyos abban, hogy a Charta 49. cikkének (1) bekezdése szerint a *lex posterior mitius* elve valamennyi folyamatban lévő közigazgatási vagy bírósági eljárásban alkalmazható-e, vagy ezt az elvet inkább csak meghatározott szakaszokban kell figyelembe venni, továbbá, hogy milyen kritériumok alapján kell meghatározni ezt a szakaszt. A legfelsőbb közigazgatási bíróság konkrétan azt kívánja megállapítani, hogy a Charta 49. cikkének (1) bekezdése milyen mértékben követeli meg, hogy a *lex posterior mitius* elvét a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazzák.